

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Krzysztof Napierski

Wystawa „Bitwa pod Mławą 1939” już otwarta

Publikowane od

03.03.2021 15:30:28

Wystawa „Bitwa pod Mławą 1939” jest już dostępna dla zwiedzających. Kameralny wernisaż zmodernizowanej stałej ekspozycji historycznej odbył się w środę 3 marca o godzinie 10:00 w Muzeum Ziemi Zawkrzeskiej. Ze względu na obostrzenia sanitarne był to uroczystość wewnątrzna.

Dyrektor Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej Barbara Zaborowska serdecznie zaprasza do zwiedzania wystawy. Jak wskazuje, ekspozycja jest dwujęzyczna – polsko-angielska. Dzięki temu również odwiedzający ją mogą być z zagranicy bądź mogli o niej przeczytać. Ze względów sanitarnych, w jednym momencie wystawę mogą oglądać trzy osoby.

Ekspozycja ma korytarzowy układ z dwiema liniami narracyjnymi. Moduły po obu stronach sali poświęcone są tym samym zagadnieniom, prezentowanym z różnych perspektyw. Pierwsza linia narracyjna, prezentuje przebieg wydarzeń, stanowi kontekst historyczny dla drugiej, która skupia się na losie żołnierzy w nich uczestniczących. Obie linie poprowadzone są w porządku chronologicznym. Zwieszczenie wystawy stanowi projekcja z animacją w ilustracyjny sposób prezentująca wydarzenia, którym poświęcona jest ekspozycja.

Odmiernym perspektywom, prezentowanym po obu stronach sali, odpowiadają odmienne rodzaje wystawiennicze. Linia narracyjna, obejmująca kontekst historyczny, operuje przede wszystkim rodzajami graficznymi, podczas gdy opowieść o żołnierzach opiera się na prezentacji osobistych przedmiotów w gablotach.

Linia narracyjna „Kontekst historyczny”

Linia narracyjna poświęcona kontekstowi historycznemu obejmuje 4 moduły:

WPROWADZENIE, poświęcone pojęciu Mławy przed II wojną światową, bliskości granicy niemieckiej, zagrożeniu ze strony Siedzi oraz, związanej z nim, konieczności budowy linii obronnej. Emblematycznym obiektem w tej części ekspozycji jest słup graniczny z okolic Mławy, za główny akcent graficzny stanowi mapa Mławy i okolic z zaznaczoną granicą polsko-niemiecką.

PRZED BITWĄ, moduł odnosi się do przygotowania linii obronnej wokół Mławy i budowy schronów. System obronny wykorzystywał uwarunkowania geograficzne, dlatego jednym z elementów składowych modułu jest grafika przedstawiająca układ linii obronnej z zaznaczeniem umiejscowienia schronów i naturalnych przeszkód, wykorzystanych jako bariera przed niemiecką ofensywą. Wygląd i funkcje schronów przybliżają pomniejszone, trójwymiarowe modele wybranych typów schronów. Prezentację dopełniają zdjęcia.

BITWA, moduł skupia się na przebiegu bitwy. Dla pokazania statystyk, dotyczących rodzajów zmobilizowanych i bilansu strat po obu stronach konfliktu, posługują się infografikami. Dodatkowo w ekranie dotykowym znajdują się materiały obejmujące bardziej szczegółowe zagadnienia odnoszące się do potyczki, w tym wykaz uczestników bitwy z możliwością uzupełniania w przyszytych.

PO BITWIE, w module omówione zostały konsekwencje bitwy: zburzenie przez Niemców linii obronnej, zaprezentowane poprzez fotografie, otwarcie wojskom niemieckim drogi na Warszawę, czy ekshumacje i ponowny pochówek żołnierzy polskich, pozostawionych w tymczasowych grobach na polu bitwy. Ważne miejsce w module zajmują plany utworzonych po bitwie w Mławie i okolicach cmentarzy wojskowych.

PROJEKCJA, stanowi skrótowe podsumowanie wątków uwzględnionych z linii narracyjnej, prezentującej historyczny kontekst. Tym razem przebieg wydarzeń został zaprezentowany na zaanimowanej mapie Mławy oraz okolic. Ramy czasowe projekcji wyznaczają przygotowania do bitwy, z jednej strony, i wycofanie się wojsk polskich oraz sforsowanie linii obronnej przez Niemców, z drugiej strony. Główną częścią animacji poświęconą jest przygotowaniom do bitwy i jej przebiegowi.

Linia narracyjna „Żołnierski los”

Linia narracyjna poświęcona historii żołnierzy polskich zaangażowanych w wydarzenia zaprezentowane na wystawie obejmuje 4 moduły, odpowiadające modułom „Kontekstu historycznego”. Ekspozycja po tej stronie sali zorganizowana została wokół osobistych przedmiotów żołnierzy. Artefakty pochodzą z okresu poprzedzającego wybuch wojny, odsłaniają intymny świat bohaterów wystawy. Żołnierze wzięli je ze sobą na pole bitwy, gdzie zostały odnalezione w trakcie ekshumacji.

WPROWADZENIE, s?u?y prezentacji ?o?nierzy z 78 i 80 pu?ku, którzy zostali wezwani pod M?aw? w celu budowy linii obronnej, a p?o?niej wzi?li udzia? w bitwie. W module wykorzystano oryginalne zdj?cia, wykonane w miejscach stacjonowania pu?k?w przed przyjazdem do M?awy. ?o?nierze zaprezentowani zostali jako zbiorowo??, jawi? si? na fotografiach jako z?yta, pe?na optymizmu grupa.

PRZED BITW?, przedmioty osobiste ?o?nierzy prezentowane s? w kontek?cie ich przyjazdu w okolice M?awy, ich pobytu oraz pracy nad budow? linii obronnej. Osobiste dokumenty, korespondencja z bliskimi, czy ksi??eczki oszcz?dno?ciowe, te i inne artefakty przybli?aj? zwiedzaj?cym postaci ?o?nierzy, pozwalaj? spojrze? na nich przez pryzmat ich sytuacji ?yciowej, zwi?zk?w rodzinnych, czy plan?w na przysz?o??.

BITWA, w tym module obiekty intymne zosta?y zestawione z uzbrojeniem wojskowym, kt?re wyznacza kontrpunkt dla osobistej perspektywy. Jednak?e w?r?d obiekt?w, prezentowan?ch w du?ych gablotach wolnostoj?cych, wa?ne miejsce zajmuj? osobiste elementy wyposa?enia ?o?nierzy jak manierka, czy niezb?dnik. Osobna gablota w module zarezerwowana zosta?a na nie?miertelniki ?o?nierzy poleg?ych pod M?aw?.

PO BITWIE, narracja skupia si? na ekshumacjach polskich ?o?nierzy. W tym miejscu, poprzez zaprezentowanie tre?ci protoko??w z ekshumacji, wyja?nione zostaje pochodzenie prywatnych przedmiot?w. Odnosz? si? one do losu tych, kt?rzy nie prze?yli bitwy.

Ekspozycja wyr?o?nia si? nowatorskimi rozwi?zaniem aran?acyjnymi, dope?nionymi elementami multimedialnymi, kt?re s? atrakcyjne dla m?odych odbiorc?w oraz staj? si? naturaln? form? prezentacji tre?ci dla os?b z r?o?nego rodzaju niepe?nosprawno?ciami – ruchow?, wzroku i intelektualn?. Przestrze? sali zosta?a wykorzystana w spos?b zapewniaj?cy dogodny dost?p do wszystkich element?w ekspozycji, jednocze?nie pozwalaj?c zwiedzaj?cym na decydowanie o kierunku zwiedzania. Wystawa jest dwuj?yczna, polsko-angielska.

Modernizacja wystawy zosta?a dofinansowana ze ?rodk?w Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu „Wpieranie dzia?a? muzealnych”.

Wydarzenie patronatem honorowym obj?? Burmistrz Miasta M?awa, patronatem medialnym – portal „Nasza M?awa” i Radio7.

MZZ, KP

fot.: Kamil Przytulski

Linia obronna pod Mławą The defence line near Mława

Planowana przez sztab Armii „Modlin” wysunięta linia obrony w rejonie Mława-Rzępnowo zakładała wybudowanie na 33-kilometrowym odcinku 93 żelbetonowych schronów bojowych. Ostatecznie do 1 września 1939 r. wzniesiono 55 obiektów. Na pozostałej mławskiej wybudowano 48 schronów bojowych różnego typu, w większości na dwa ckm-y o ogroń dwubocznym i strzelnicami skierowanymi skośnie. Wszystkie obiekty wzniesiono w rejonie Mława-Rzępnowo zgodnie z instrukcją Saperkiej Limniczni Polowych, przygotowaną w 1938 r. przez Inspektorat Saperów Sztabu Głównego.

Extension of the defence line planned by the “Modlin” Army staff of the Mława-Rzępnowo area assumed the construction of ninety-three reinforced concrete bunkers on a thirty-three kilometre section. Ultimately, fifty-five objects were erected by 1 September 1939. On the Mława position, forty-eight different types of bunkers were built, most of them for two MMGs with bipartite fire and shooting ranges facing obliquely. All the structures erected in the Mława-Rzępnowo area based on the EOD ‘Explosive Ordnance Disposal Technicians’ Manual for Field Fortifications produced in 1938 by the EOD Technicians’ Inspectorate.

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/index.php/arttykul/wystawa-bitwa-pod-mlawa-1939-juz-otwarta>